
Landsmøtet Sakspapir

Møtedato 03.02.2017-05.02.2017
Ansvarlig Sentralstyret
Saksnummer LM7 05.02-17
Gjelder Handlingsplan for NSO 2017/2018

1 **Vedlegg i saken:**

2 1. Forslag til handlingsplan for NSO 2017/2018

3 **HANDLINGSPLAN FOR NSO 2017/2018**

4 **FORMÅL**

5 Vedta en handlingsplan for Norsk studentorganisasjon (NSO) for perioden 2017/2018.

6 **SAKSPRESENTASJON**

7 Handlingsplanen er organisasjonens veiledning for prioritering av arbeidsområder i den kommende
8 perioden og er et viktig verktøy for planleggingen av arbeidet i 2017/2018. Handlingsplanen er
9 omtalt slik i vedtektene:

10

11 *§ 3.1.3 Handlingsplan*

12 *Handlingsplanen regulerer og prioriterer det politiske og organisatoriske arbeidet i*
13 *organisasjonen og skal være i tråd med prinsippprogrammet, politiske plattformer vedtatt av*
14 *landsmøtet og vedtektene.*

15

16 *Handlingsplanen behandles hvert år.*

17 **VURDERING**

18 Handlingsplanen er et dokument som vil ligge til grunn for de prioriteringene som gjøres når en
19 skal planlegge arbeidet i kommende perioden. Den omfatter hele organisasjonen, men vil naturlig
20 nok først og fremst være et verktøy for arbeidsutvalget (AU) og sentralstyret (SST) sitt arbeid.
21 Handlingsplanen er ikke en liste over alt NSO skal arbeide med, men hva landsmøtet (LM) mener
22 er viktigst akkurat i denne perioden og hva som skal ha hovedfokus. Oppsettet er basert på NSOs
23 prinsippprogram. Sentralstyret har lagt til grunn at saker som løftes i handlingsplanen først og
24 fremst er nasjonale saker, det vil si at det er nasjonale organ eller myndigheter som er ansvarlig for
25 å gjennomføre de tiltak som ønskes iverksatt.

26 **Den politiske situasjonen**

27 Sentralstyret har i dette forslaget ønsket å også si noe om hvorfor en har gjort de prioriteringer
28 som handlingsplanen innebærer ved å løfte elementer ved den politiske situasjonen som er
29 førende for valgene. Dette for å gi sakene en kontekst og slik også gi noen føringer for AU og SST
30 når de skal arbeide med sakene videre. Dersom den politiske situasjonen skulle endre seg i
31 perioden vil det også være nyttig for AU og SST å kunne følge vurderingene til landsmøtet og
32 eventuelt gjøre nye. Prioriteringene i forslaget vil altså i stor grad utledes av aktuelle politiske
33 prosesser og handlingsrom, samt inkludere noen områder NSO ønsker å løfte på bakgrunn av
34 arbeid som allerede er i gang. Dette innebærer at det kan være saker som oppleves som viktige

35 som allikevel ikke løftes her fordi den politiske situasjonen tilsier at saken blir mer aktuell på et
36 senere tidspunkt. Det kan allikevel nevnes at mange av temaene som ikke eksplisitt løftes her vil få
37 fokus gjennom NSOs arbeid med valg.¹

38 Innledningene til kapitlene vil gi politiske føringer for arbeidet, samtidig som kulepunktene
39 konkretiserer de enkelte tiltakene og konkrete bestillingene fra landsmøtet. SST ser det som
40 hensiktsmessig at en i innledningen gir en retning for hvordan NSO skal følge de pågående
41 prosesser og debatter. For innsikt i arbeidet i inneværende periode anbefaler SST at delegatene
42 setter seg inn i AUs rapport til LM og henviser også til tidligere rapporter under sentralstyrets
43 sakspapirer på student.no.²

44 **Prioriteringer**

45 SST mener det er hensiktsmessig å ha en realistisk prioriteringer i forhold til den kapasiteten vi har
46 til å gjennomføre målene som skisseres i handlingsplanen. Det er derfor viktig å påpeke at
47 eventuelle nye saker som ønskes løftet inn bør vurderes opp mot eksisterende forslag og ikke bare
48 legges til. Dersom arbeidsmengden fører til at det blir behov for å prioritere innenfor
49 handlingsplanens bestilling vil dette kunne svekke landsmøtets styring av arbeidet.

50 **Lik rett til utdanning**

51 Gratisprinsippet vil være en sak en da jobber med dersom dette skulle bli nødvendig. Dessverre
52 kan vi se at det er tilløp til dette. Arbeidet med nasjonal strategi vil være en videreføring fra dagens
53 periode hvor dette arbeidet er i gang. Flere europeiske land har slike strategier, men Norge henger
54 igjen. Her er det viktig at NSO er en drivkraft, blant annet for å sikre at uformelle barrierer
55 motarbeides slik at alle fritt kan følge egne drømmer og ambisjoner. SST mener at det er
56 hensiktsmessig å videreføre dette arbeidet for å kunne forankre dette hos beslutningstakere i en
57 ny stortingsperiode. Studenters økonomiske situasjon er et arbeid som er forankret i gjeldene
58 statsbudsjettprioriteringer og vil i hovedsak være arbeid med studiestøtte og studentboliger, men
59 med åpning for andre tema knyttet til dette dersom det skulle bli aktuelt i perioden. Det har vært
60 fremmet debatter om innretningen på studiestøtten som det er viktig at NSO prioriterer dersom det
61 blir aktuelt. SST foreslår å videreføre arbeidet med studenthelse.

62 **Kvalitet i utdanningen**

63 NSO har jobbet mye med kvalitetsmeldingen både i forkant og etter fremleggelsen. Dette er et
64 sentralt arbeid for oss og SST mener at NSO må benytte anledningen til å fremme kvalitet i
65 utdanningen også fremover. Det er vanskelig å spå hva som vil være alle de konkrete
66 konsekvensene av meldingen, men her må NSO være en pådriver for å fremme de tiltak som er
67 forankret i NSOs politikk. Det er foreslått at en skal jobbe for å få fremlagt en oversikt over
68 vedlikeholdsetterlepet på bygg, dette må sees i sammenheng med revidering av langtidsplan for
69 høyere utdanning og forskning og vil gi en viktig innsikt både for oss og for institusjonene.
70 Langtidsplanen skal revidere i 2018 og det er naturlig at NSO arbeider med dette. Dette arbeidet
71 vil basere seg på den kritikken vi hadde av forrige langtidsplan.³ Vi ønsker å starte arbeidet med å
72 i skape et nasjonalt nettverk for de som er studenttilitsvalgte i læringsmiljøutvalgene. Dette er en
73 konsekvens av det arbeidet som har vært på tema i inneværende periode, hvor vi ser at det kan
74 være uklart og forskjeller hvordan en skal forholde seg til regelverket og at et slikt nettverk vil
75 kunne styrke arbeidet lokalt. Hvordan et slikt nettverk skal utformes vil måtte være en del av
76 arbeidet.

¹ <http://student.no/politikk/storingsvalget-2017/>

² <http://student.no/om-nso/organisasjonskart/sentralstyret/>

³ <http://student.no/content/uploads/2015/01/Notat-til-KUF-om-langtidsplan-for-forskning-og-h%C3%B8yere-utdanning.pdf>

77 **Internasjonalisering**

78 SST mener at arbeidet med internasjonalisering skal innebære en aktiv deltakelse i relevante fora
79 hvor politiske beslutninger påvirker norske studenter. Det skal være et ministermøte i European
80 Higher Education Area (EHEA)⁴ hvor det også vil være en norsk delegasjon hvor NSO deltar. NSO
81 har vært en svært aktiv deltaker i arbeidet med en global studentstemme og Bergenserklæringen⁵
82 som ble vedtatt våren 2016 var et viktig ledd i det arbeidet. SST mener det er viktig at arbeidet
83 med å sikre studenters stemme i globale fora videreføres. I tillegg, som det påpekes i innledningen
84 blir det viktig å være aktive dersom vilkårene for internasjonale studenter i Norge svekkes og slik
85 også mobiliteten. Mye av arbeidet med inkludering av internasjonale studenter foregår lokalt, men
86 det åpnes for at en skal prioritere eventuelle nasjonale saker som hindrer mobilitet eller kan skape
87 bedre inkludering av internasjonale studenter.

88 **Solidaritet**

89 NSO har også tidligere arbeidet med flyktninger og høyere utdanning, senest vedtatt i resolusjon
90 fra SST i mai 2015.⁶ SST mener det er viktig at dette arbeidet ikke nedprioriteres selv om saken
91 ikke har like mye fokus nå som tidligere. Det konkrete arbeidet vil da være knyttet til
92 informasjonsarbeid og tiltak for å sikre at de som har fått opphold i Norge raskt kan forsette sitt
93 utdanningsløp. I tillegg til dette mener SST det er viktig å følge opp arbeidet med endringer i den
94 tidligere kvoteordningen hvor regjeringen har lagt ned denne til fordel for et nytt
95 partnerskapsprogram.⁷ Her er NSO allerede i gang med arbeidet, først å fremst for å sikre at
96 bistandsperspektivet ikke utelukkes.

97 **Valg 2017**

98 Til høsten skal det avholdes stortingsvalg. NSO har allerede arbeidet mye med dette, da spesielt
99 opp mot partienes programprosesser. Det vil bli et nytt storting og derav en ny regjering.
100 Uavhengig av om flertallet endrer seg vil det måtte lages nye regjeringsplattformer og eventuelt
101 nye samarbeidsavtaler. Vi ser det som lite sannsynlig at ett parti vil oppnå flertall alene. Det
102 arbeidet NSO gjør i forbindelse med dette vil danne grunnlaget for de mulighetene en har de neste
103 fire årene og vil derfor være svært viktig i perioden som kommer. SST mener det også er viktig at
104 en arbeider med at studenter bruker sin stemmerett. Det er sendt søknad om støtte til dette
105 arbeidet som vil komme i tillegg til og være uavhengig av det politiske arbeidet med valg.

106 **Organisasjon**

107 SST legger til grunn at NSO stadig arbeidet for å bedre egen organisasjon, men ønsker at en i
108 neste periode prioriterer arbeidet med kommunikasjon og rekruttering. Dersom det gjøres endringer
109 i komitéstrukturen vil dette også måtte arbeides med for å få på plass de rammene og
110 retningslinjene som er nødvendig for arbeidet. Det trekkes også frem at det kan være ekstra behov
111 for bistand hos medlemslagene som resultat av fusjoner.

112 **INNSTILLING**

113 Handlingsplan for NSO 2017/2018 vedtas.
114

⁴ <http://www.ehea.info/pid34247/how-does-the-bologna-process-work.html>

⁵ <http://student.no/content/uploads/2016/05/The-Bergen-Declaration-Uniting-for-a-global-student-voice.pdf>

⁶ <http://student.no/content/uploads/2014/05/Resolusjon-om-flyktninger-og-h%C3%B8yere-utdanning.pdf>

⁷ <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/nytt-partnerskapsprogram-med-universiteter-i-utviklingsland/id2458637/>

1 VEDLEGG 1: FORSLAG TIL HANDLINGSPLAN FOR NSO 2017/2018

2 HANDLINGSPLAN FOR NSO 2017/2018

3 NSOs handlingsplan er organisasjonens prioriteringer av saker for den kommende perioden basert
4 på den politiske situasjonen nasjonalt og internasjonalt samt innenfor de områder som er aktuelle
5 for å sikre studentenes rettigheter og sikre en høyere utdanning av god kvalitet som er tilgjengelig
6 for alle. Handlingsplanen skal også prioritere det interne arbeidet med utvikling av organisasjonen.

7 I tillegg til handlingsplanen styres organisasjonens prioriteringer av budsjettet og de til en hver tid
8 gjeldende statsbudsjettprioriteringer, fastsatt av sentralstyret.

9 Lik rett til utdanning

10 I stortingsperioden 2013 – 2017 har vi opplevd at gratisprinsippet er blitt utfordret. Selv om det ikke
11 er et stortingsflertall for skolepenger ser vi at dette er et tema som fortsatt er aktuelt i enkelte
12 partier. NSO står støtt på kravet om at alle skal ha lik rett og tilgang til å ta høyere utdanning. Lik
13 rett til utdanning handler ikke bare om fravær av økonomiske, sosiale, strukturelle eller fysiske
14 barrierer for tilgang, men også om tilrettelegging underveis i utdanningen. Det er et behov for at
15 det på nasjonalt plan tas et større ansvar for å sikre bredere rekruttering og derunder mangfold i
16 høyere utdanning.

17 NSO skal:

- 18 • Forsvare gratisprinsippet for alle studenter i Norge.
- 19 • Arbeide for nasjonal strategi for rekruttering og mangfold i høyere utdanning.
- 20 • Arbeide for at studenters økonomiske situasjon sikrer at alle har like muligheter til å delta
21 aktivt i sine studier.
- 22 • Fortsette arbeidet med å etablere begrepet studenthelse.

23 Kvalitet i utdanningen

24 Kvalitetsmeldingen som ble lagt frem tidligere i år skisserer perspektiver og tiltak som det er viktig
25 for NSO å følge opp i kommende periode. NSO mener at høyere utdanning skal være av høy
26 kvalitet, internasjonalt orientert, forskningsbasert og samfunnsrelevant. Et sterkere fokus på
27 produktivitet og omstilling må ikke gå på bekostning av et overordnet perspektiv hvor utdanningens
28 selvstendige verdi faller bort på bekostning av samfunnets kortsiktige behov for arbeidskraft
29 innenfor konkrete sektorer eller yrkesgrupper. Arbeid for studenters aktive deltakelse og
30 inkludering i fagmiljøene har vært og skal være et prioritert område også i perioden som kommer.

31 NSO skal:

- 32 • Med utgangspunkt i den vedtatte kvalitetsmeldingen, være en aktiv pådriver for at økt
33 kvalitet i høyere utdanning er et arbeid som prioriteres både nasjonalt fra politisk hold og
34 lokalt på institusjonene. NSO skal også være en premissleverandør i debatten om hva og
35 hvordan endringer skal skje for å oppnå best mulig kvalitet sett fra studentenes perspektiv.
- 36 • Arbeide for at politisk ledelse i Kunnskapsdepartementet legger frem en oversikt over
37 vedlikeholdsetterslepet på bygg blant høyere utdanningsinstitusjoner.
- 38 • Arbeide opp mot revideringen av langtidspan for høyere utdanning og forskning, med
39 spesielt fokus på at utdanning løftes og sees i sammenheng med forskning.

- 40 • I samarbeid med medlemslagene arbeide med å skape et nettverk for studenttillitsvalgte i
41 læringsmiljøutvalgene ved institusjoner tilhørende NSOs medlemslag.

42 **Internasjonalisering**

43 Samtidig som det virker å være en enighet om at internasjonalisering er ønskelig i norsk høyere
44 utdanning ser vi også at rammene for internasjonale studenter i Norge utfordres. Dette gjelder
45 både debatten om skolepenger, men også om andre tiltak for å være et attraktivt land for studenter
46 fra hele verden. NSO mener det må arbeides for at internasjonale studenter blir inkludert i det
47 akademiske og studiesosiale miljøet ved sine institusjoner. En viktig forutsetning for mobilitet er en
48 aktiv studentdeltakelse også i overnasjonale fora. Her er NSO en viktig pådriver globalt, men har
49 også mål om å være en aktiv deltaker i europeiske prosesser der hvor Norge deltar. Både for å
50 sikre studenters stemme, men også for å aktivt påvirke politikktutforming som også får
51 konsekvenser for norske studenter.

52 NSO skal:

- 53 • Arbeide for at studentperspektivet blir fremmet i forbindelse med ministermøtet i EHEA i
54 2018.
- 55 • Fortsette arbeidet med å etablere en global studentstemme med utgangspunkt i
56 Bergenserklæringen 2016.
- 57 • Arbeide for å bryte ned barrierer for internasjonalisering og at det finnes gode verktøy for
58 inkludering av internasjonale studenter.

59 **Solidaritet**

60 Som en del av den internasjonale studentbevegelsen skal NSO være en solidarisk bidragsyter der
61 hvor studenters rettigheter innskrenkes eller trues. Den siste tids flyktningekatastrofer gjør at
62 solidaritetsarbeidet også er et nasjonalt arbeid. NSO mener at det er viktig de som kommer som til
63 Norge skal få muligheten til å ta sine evner i bruk. Samtidig er det viktig at vi har gode ordninger for
64 å hjelpe de som har behov for det der hvor den akademiske friheten ikke er tilstrekkelig eller hvor
65 mulighetene for høyere utdanning er begrenset.

66 NSO skal:

- 67 • Arbeide for at det finnes tilstrekkelig informasjon om det norske utdanningssystemet
68 tilgjengelig på flere språk.
- 69 • Arbeide for at det finnes stipendordninger for mobilitet som ivaretar utdanning som et
70 bistandspolitisk virkemiddel.
- 71 • Være pådriver for tiltak og ordninger som sikrer at flyktninger og asylsøkere kommer raskt
72 inn i utdanning.

73 **Valg 2017**

74 Høsten 2017 er det stortingsvalg og dette vil naturlig nok påvirke NSOs arbeid i perioden. NSO har
75 i foregående perioder jobbet blant annet med partienes valgprogrammer for den kommende
76 stortingsperioden. NSOs arbeid frem mot konstitueringen av et nytt storting og regjering er
77 avgjørende for hva slags muligheter en har for gjennomslag de neste fire årene. Studenter utgjør
78 en stor velgergruppe, men valgdeltagelsen blant studenter er lav. NSO skal derfor jobbe med å
79 informere om valget og hvilke betydninger dette har for studenter. Dette arbeidet er derfor svært
80 viktig i kommende periode.

81

82 NSO skal:

- 83 • Arbeide for at studenter bruker stemmeretten sin.
- 84 • Arbeide for at høyere utdanning blir et viktig tema i valgkampen.
- 85 • Arbeide for at NSOs viktigste saker er på dagsorden for en ny regjering.

86 **Organisasjon**

87 Organisasjonsutvikling er langsiktig arbeid som krever kontinuerlig fokus. NSO skal alltid jobbe for
88 å skape en åpen, inkluderende og engasjerende organisasjon. Det er også viktig å følge opp
89 igangsatte prosjekter som går over flere perioder. I kommende periode er det enkelte
90 fokusområder som bør rettes særlig oppmerksomhet til. Som konsekvens av mange fusjoner og
91 nytt institusjonslandskap er det viktig at NSO støtter sine medlemmer i deres arbeide med å videre
92 bygge sine organisasjoner. Videre er det viktig at NSO arbeider aktivt for med inkludering og
93 mangfold i egen organisasjon som gjenspeiler sammensetningen av studentmassen vi
94 representerer.

95 NSO skal:

- 96 • Fortsette arbeidet med å styrke kommunikasjonen mellom organisasjonens ulike ledd.
- 97 • Følge opp arbeidet om inkludering og mangfold i organisasjonen.